В. С. Чернишевська,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 051«Економіка»,
освітньої програми «Агробізнес»;
науковий керівник
Н. А. Головач,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри статистики та економетрії;
Державний торговельно-економічний університет

СОЦІОГУМАНІТАРНІ ВИКЛИКИ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ: АДАПТАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА ДО ЗМІН НА РИНКУ ПРАЦІ

Сучасність характеризується стрімким розвитком технологічного процесу, що зумовлює масштабні трансформації в усіх економічних процесах. Інтеграція автоматизації, штучного інтелекту та цифрових технологій в економіку суттєво змінює структуру ринку праці, спричиняючи виникнення як і нових можливостей для прогресу, так і численних викликів. У даному контексті особливої актуальності набуває проблема адаптації суспільства до нових умов, що створюються в нинішній сфері праці: зростання потреб у цифрових навичках, зміну професійних ролей та соціальної стратифікації.

Цифрова економіка охоплює всі сфери людської діяльності та ґрунтується на широкому використанні Інформаційно-комунікаційних технологій [1] в усіх секторах економіки та має як позитивні, так і негативні аспекти. За прогнозами експертів [2] , у майбутньому все більше трудових відносин буть формуватися через цифрові інструменти. Працівники та роботодавці частіше взаємодіятимуть на спеціалізованих інтернет-платформах, де розміщуватимуться замовлення та здійснюватиметься оплата. Цифрова автоматизація та розвиток цифрових інструментів посприяють підвищенню продуктивності, прискоренню виробничих процесів, мінімізації помилок, що можуть виникнути внаслідок людського фактору та зможуть надати можливість доступу до глобальних джерел інформації. Водночас з цим, її розвиток призводить до значних змін на трудовому ринку: традиційні професії зникають, натомість з’являються новітні спеціальності, що вимагають наявність високого рівня знань та навичок у сфері цифрових технологій. Все частіше у діяльності підприємств спостерігається тенденція перерозподілу обов’язків між людьми та машинами. Системи штучного інтелекту беруть на себе такі рутинні процеси, як виконання обчислювальних процесів та обробки даних, що змушує людей вдосконалювати свої навички у сферах управління, аналітики та комунікації.

Одним з ключових проявів цифровізації є швидке зростання електронної комерції. Даний сегмент економіки вагомо вплинув на сферу зайнятості, створюючи нові робочі місця розширюючи можливості для підприємництва. Так, за даними China State Information Center [3], завдяки розвитку інтернет-торгівлі та суміжних з нею галузей у Китаї виникло близько 10 мільйонів

робочих місць, що становить 1,3% від загальної зайнятості країни. Значно зросли показники самозайнятості, мікропідприємництва та часткової зайнятості поза основним місцем роботи, що стало можливим завдяки цифровим платформам та ширшому доступу до ринку.

Також, одним із ключових наслідків розвитку електронної комерції є глобалізація присутності малого та мікро-бізнесу, Якщо раніше міжнародні ринки були переважно доступні великим корпораціям із значними фінансовими й логістичними можливостями, то сьогодні цифрові платформи відкривають такі перспективи навіть для найменших компаній. Завдяки онлайн-торговим майданчикам, міжнародній логістиці та електронним платіжним системам бізнес будь-якого масштабу може вдало взаємодіяти з клієнтами по всьому світу, що забезпечить економічне рівноправ'я та відкриє нові можливості для зайнятості.

Отже, цифрова трансформація ринку праці суттєво змінює соціально-економічні умови, вимагаючи адаптацій у сфері освіти, праці, соціальної підтримки та етики.

Модернізація освітньої системи є одним з основних аспектів адаптації, так як саме освіта стає основним підґрунтям для підготовки людини до нових технологічних реалій. Впровадження цифрових навичок на всіх рівнях навчання сприяє формуванню компетентного покоління, що буде здатним працювати з електронними сервісами. Також, необхідним є розвиток безперервного навчання, що дозволить спеціалістам оновлювати свої знання протягом усього життя.

Окрім того, адаптація до нових умов праці потребує реформування трудового законодавства. Регулювання сфери гіг-економіки, впровадження правових норм для віддаленні роботи та підтримка самозайнятості забезпечать стабільність та соціальний захист працівників.

Соціальна підтримка у вигляді психологічного консультування, коучингу та проведенні курсів цифрової грамотності допоможуть людям уникнути залежності від технологій та пристосуватися до динамічних змін не перебуваючи у стані сильного стресу. Особливу увагу слід приділити підтримці людей, які втратили роботу через автоматизацію, впроваджуючи програми перекваліфікації та соціальні гарантії.

Не менш важливим аспектом є формування цифрової етики, адже використання технологій має відповідати моральним принципам. Культура відповідального використання технологій як серед користувачів, так і серед компаній, що сприятиме безпечному цифровому майбутньому.

Цифрова економіка формує нову соціальну реальність, яка містить як нові можливості, так і вагомі перешкоди. Гармонізація технічного прогресу з гуманітарними цінностями є основною умовою для забезпечення сталого розвитку та збереження людського капіталу в цифрову епоху.

Список використаних джерел

1. Васильків Б. Л. Роль інформаційно-комунікаційного сектору в розвитку національної економіки. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 25. С. 86–94.

2. Сидоренко О. В., Цішевський Б. В. Базові аспекти цифровізації ринку праці в Україні. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2024. Вип. 12. С. 1-6.

3. Даньків В. В. Вплив електронної комерції на ринок праці в контексті розвитку цифрової економіки. Академічні візії. 2022. Вип. 8–9. С. 39-47.

4. Черьомухіна О. К., Чалюк Ю. О., Кириленко В. І. Сучасний вимір ринку праці в умовах цифровізації. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 34. С. 132–138.

М. А. Шишкіна,
здобувачка першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
освітньої програми «Фінансовий контроль та аудит»;
науковий керівник
Р. Ю. Овчарик,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту;
Державний торговельно-економічний університет

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

Гроші мають важливе значення для сучасного суспільства в умовах сучасної економіки. Електронні гроші стали популярним та важливим інструментом для здійснення платежів. Це стало можливим завдяки стрімкому розвитку цифрових технологій та складним умовам сучасності. Втручання цифрових технологій вплинуло на сучасну економіку України. Підприємства все частіше використовують сучасні методи фінансових операцій, такі як безготівкові та безконтактні платежі.

Практично всі аудиторські компанії використовують певні програмні засоби для автоматизації своїх процесів. Особливо це стосується великих аудиторських фірм, зокрема "Великої четвірки", які часто розробляють власні програмні продукти. Застосування комп'ютерних технологій значно прискорює обробку великих обсягів інформації в аудиті, проте аудитор повинен використовувати свій професійний досвід і судження. Розвиток цифрового аудиту відкриває нові можливості для аудиторів, але також створює додаткові ризики.

Проведення цифрового аудиту вимагає володіння навиками використання хмарних технологій та розуміння міжнародних стандартів аудиту. Аудитор повинен мати додаткові знання з систем обробки економічної інформації та досвід роботи з різними бухгалтерськими та аудиторськими системами. Якщо